UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Terti[us] ar. quo[d] est eccl[es]ia renoua[n]da. De multiplici macula. De bona [et] maledicta die.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

quilibet apparuerint: nūq̄ rectis itineribus/ ſed tortuoſis currit. volucres ꝓ alto volatu ſe ſubleuant. Nomine ergo vulpium/ doloſa atq̄ fraudulenta: noīe autem volucrum ſupba demonia deſignātur. ac ſi dicat/ fraudulētā ꝛ elata demonia in corde tuo inueniūt habitationem. humilitas autem mea requiē in ſupba ꝛ doloſa mente non inuenit. ℂ Gualfredus. Quid nobis ꝓdeſt chriſtianos dici: ꝛ eſſe potius antichriſtos: quid ꝓdeſt hoīes ab hominibus appellari: ꝛ iudicio veritatis canes malitia: ſues immūditia: vulpes aſtutia: vana gloria volucres reputari: Tales vulpes partes vulpiū. i. demonū erunt. ps. lxij. partes vulpium erūt. Sequitur. Tu aūt dn̄e in eternum pmanebis. ps. ci. Tu aūt idem ipſe es ꝛ anni tui nō deficient. ꝛ ſoliū tuū in generationē ꝛ generationē. ps. cxliiij. Regnū tuū regnū omniū ſeculoꝝ. ꝛ dn̄atio tua in oī generatione ꝛ gene. Quare in perpetuū obliuiſceris noſtri: Deus noſter noſtri nō obliuiſcitur: ſed nos eius ꝓpter peccata noſtra. vnde humano more loquit̄ Hiere. ij. Populus vero meus oblitus eſt mei dieb⁹ innumeris. ps. cxxxvj. Si oblitus fuero tui hieruſalem obli. oc. dextera mea. Exo. xxxij. in cantico Moyſi. Et oblit⁹es dn̄i creatoris tui. ps. lxxvj. aut obliuiſcet̄ miſereri deus. q. d. nō. Et iterū. Nūquid in eternū iraſceris nobis: ℂ Derelinques nos in longitudine dieꝝ. ita ſi nos te dereliquerimus. ij. Paral. xv. Dn̄s vobiſcum q: fuiſtis cum eo: ſi queſieritis eū: inuenietis. ſi autē dereliqueritꝭ eū: derelinquet vos. ℂ Cōuerte nos dn̄e ad te ꝛ cōuertemur. ps. lxxxiiij. Cōuerte nos deus ſalutaris noſter. ps. lxvij. dixit dn̄s ex baſan. i. cōfuſione conuertam: cōuertam in ꝓfunduꝫ maris/ pnic. Thre. ij. Magna eſt ſicut mare cōtritio tua. ps. cxxv. Conuertere dn̄e captiuitatē noſtrā. ps. vj. Cōuertere dn̄e ꝛ eripe animam meā. Jo. vj. Nemo pōt venire ad me/ niſi pater meus traxerit eum. vbi Chryſo. Hic aūt inſiliūt Manichei dicentes/ q̄m nihil in nobis eſt poſitū. ſed hoc nō quod in nobis eſt deſtruit. Sed oſtēdit nos diuino auxilio indigentes. Item Augu. Trahit pater ad filium eos qui ꝓpterea credunt in filium/ quia eum cogitant patrem habere deum. deus eñ pater equalem ſibi genuit filiū: ꝛ q̄ cogitat atq̄ in fide ſua ſentit ac ruminat equalem eſſe pr̄i euꝫ in quē credidit: ipm trahit pater ad filium. Item Augu. Nullum credimus ad ſalutē niſi deo inuitante venire. nullum inuitatuꝫ ad ſalutem ſuā niſi deo auxiliante operari. nullum niſi orantem auxilium ꝓmereri. ℂ Et cōuertemur: in toto corde: in ieiunio/ ꝛ fletu ꝛc. Johe. ij. de pe. diſt. j. §. hoc idem. di. vij. nullus. & ꝙ q̄uis. ꝛ cōuertemur. vrinā hic. ps. lxxij. Cōuertetur populus meus hic. in hac vita. ſed nō tardemus. Eccl'i. v. Ne tardes cōuerti ad dominū. ꝛ ne differas de die in diem. Aug. Ipſa res eſt que multos occidit: quū dicunt cras cras. ꝛ ſubito clauditur oſtium. ꝛ remanſit foris cū voce coruina: quia nō habuit gemituꝫ colūbinū. cras eñ cras/ vox coruina eſt. vñ conſuetudinarij pctōres difficillime conuertuntur. Amos. j. Super tribus ſceleribus damaſci ꝛ ſup quatuor: nō conuertam. Hiero. Primū pctm̄ eſt cogitare que mala ſunt. Scd̄m cogitationibus acquieuiſſe peruerſis. Tertium/ q̄d mente decreueris opere compleſſe. Quartū/ poſt peccatum non agere penitentiā: ꝛ ſuo ſibi cōplacere delicto. de pe. diſt. j. ſuper tribus. ꝛ di. ij ſicut tribus. quia aſſidue peccantiū non miſeretur deus. xxiij. diſ. diaconi. v. in fi. Oſee xiiij. Cōuertere iſrael ad dn̄m deum tuū: q̄m corruiſti in iniquitate tua. Ad hoc inuitat dn̄s Prouerb. j. Conuertimini ad correctionē meam. Et niſi fuerimus cōuerſi: gladium ſuū eterne dānationis vibrauit. ps. vij. Niſi cōuerſi fueritis gladium ſuū vibrauit. Cōuertamur ad eū: q: benignus eſt. Johe. ij. Cōuertimini ad dn̄m deum veſtrum: q: benignus ꝛ miſericors eſt. Et ſequit̄. Et pſtabilis ſup malitia ꝛc. Bern̄. Si ſupra modū peccaui: nō deſpero. q: ſupra modū doluit in quo reſpiro. ſi exacerbatur immanitate ſceleris noſtri: mitigabitur i dolore filij ſui. ℂ Innoua dies noſtros ſicut a pncipio. Typice. oratio Hiere. fit pro iſta eccleſia que tātū defecit a perfectione ꝛ ſanctitate ſua: vt innouetur in plenaria ſanctitate: ſicut fuit in eccleſia pmitiua. ſed iſta innouatio nō fiet: niſi prius fiat purgatio: ꝛ vitiorum eliminatio. vt adimpleatur illud Malach. iij. Et purgabit filios leui. ſcilꝫ clericos: ꝛ colabit eos quaſi aurum ꝛ quaſi argentum: ꝛ erūt offerētes dn̄o in iuſtitia ſacrificia: ꝛ placebit dn̄o ſacrificium Juda ꝛ hieruſalem ſicut dies ſeculi ꝛ ſicut anni antiqui. q̄ verba exponūtur ab Hiero. l. diſt. ꝛ purgabit.

ℂ Articulus. iij. A

H Ec autem renouatio eccleſie que fit per penitentiam. pulchre figurat̄. j. Machab. iiij. vbi Judas id eſt dn̄s papa vicarius chriſti deſcēdētis de tribu Juda. Matth. j. Confeſſor eccleſie pncipalis. Unde Judas interpretatur confitēs vel glorificans. ait fratribus ſuis. cardinalibus ꝛ p̄latis. ex̄ qui ſi. ſint le. ꝑ venerabilem. §. ſunt autem. xcix. di. ecce. ex̄ de crimi. fal. ꝙ graui. Aſcendamus mūdare ſancta. q̄ quātum ad alios coinquinātur: nō quātum ad ſe. xlix. di. ſacerdotes. xv. q. ſi. c. ſi. quātum ad alios ſancta. Et renouare. Et aſcēderūt ad montē ſyon. i. in eccl'iam. i. intrauerunt ad ſeipſos aſcendentes ſup ſe. Luce. xv. de filio ꝓdigo dicitur in ſe aūt reuerſus. vbi Amb. Bene autem in ſe reuertitur: qui a ſe receſſit. etenī quia ad dn̄m reuertitur: ſe ſibi reddit: ꝛ q̄ recedit a chriſto: ſe ſibi abdicat. ℂ Aug. de q̄ſti. euange. In ſe aūt reuerſus eſt: quū ab eis que foriſecus fruſtra illiciūt ꝛ ſeducūt: in ꝯſcientie ſue interiora intentionē reduxit. Et viderūt ſanctificationeꝫ deſertam. ad l'ram. i. eccl'iam a ſanctitate corruiſſe. Uel. i. mentem a dei grā derelictā. Oſee. ix. Ue eis quū receſſero ab eis. Et altare ꝓfanatū. ꝑ indigne in eo celebrātes. xlix. di. c. ſi. ps. lxxxviij. ꝓfanaſti i terra ſanctuariū eius. Uel. i. cor immūdis cogitationibus ꝛ affectionib⁹ repletū. Thre. ij. Repulit dn̄s altare ſuū tamq̄ execratum: eo ꝙ hō ſtatuit ſibi idolum pcti. vnde. j. Reg. xv. ſup illud Quaſi peccatū ariolandi eſt repugnare: ꝛ quaſi ſcelus idololatrie nolle acquieſcere. dicit expoſitor. Idoluꝫ hoīs eſt quicq̄d plus q̄ deum colit ac diligit. maledixit ſanctificatiōi ſue. Malach. ij. Maledicā benedictionibus veſtris. j. q. j. maledicam. i. maledicturū ſe eſſe predixit: niſi reconcilietur. Et ſequit̄. j. Macha. iiij. Et portas exuſtas. i. ſenſus ardenti illicitoꝝ deſiderio iā cōſumptos. Hiere. ix. Aſcēdit mors per feneſtras. Et in atrijs virgulta nata. i. mala opera exterius ꝓcedentia. Et paſtophoria dirupta. i. loca in quibus ſacerdotes coram dn̄o ſacrificia comedebāt. i. meditatiōes de vita eterna: q̄bus reficitur aīa. Job. xxxvj. Requies mēſe tue erit plena pinguedine. Sciderūt veſtimēta ſua. ꝑ contritionē. ꝛ de pe. di. j. ſcindite. Et planxerunt planctu magno. Hiere. vj. Luctū vnigeniti fac tibi plāctū amarū. de pe. di. j. petrus. ꝛ. c. lachryme. in pn. di. Et impoſuerūt cinerē ſup caput ſuū. ꝑ mortis ꝯſiderationem. Gen̄. xviij. Loquar ad dn̄m quū ſim puluis ꝛ cinis. de pe. di. j. predixerat. Et ceciderūt in faciem ſup terram ꝑ humiliationē. Gen̄. iij. Reuertaris in terrā: quia puluis es ꝛc. Et exclamauerūt tubis. per confeſſionem. Eſa. xxiij. Frequenta canticū. ſcꝫ cōfeſſionis. ps. cxviij. Clamaui in toto corde meo. Et clamauerūt in celū. ꝑ cordis intētionē quā exaudit deus ps. xxxiij. Clamauerūt iuſti: ꝛ dn̄s exaudiet eos.

ℂ B Sequit̄ de emūdatione que eſt extirpatio ꝛ execratio pctōꝝ. Et elegit ſac̄dotes ſine macula. q: maculoſi nō debent offerre. j. q. j. ſacerdotes. Leuit. xxj. clix. di. hinc etenī. Sine macula. ꝯſcientie. Job. xj. Si nō ꝑmanſerit in tabernaculo tuo. ſcꝫ cordis. ps. xlvj. Sāctificauit tabernaculū ſuū al. Iniuſtitia: Tunc leuare poteris faciē tuā abſq̄ macula. Sine macula lingue. Jac. iij. Lingua cōſtituit̄ in mēbris nr̄is q̄ maculat totū corpus. Sine macula vite. Job xvj. Si adheſerit manibus meis macula: ſeram et alius comedat. Uñ in canonica Jude. Odiētes eā q̄ carnalis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eſt maculatam tunicam. Macula fame. de qua Eccli
xxxiij. Ne dederis maculam in gloriā tuaz.i.in famā tuā.
Eccli.xj. In electis ponit maculam. Sap.x. Mendaces
oſtendit qui maculauerūt illum. De iſtis maculis Chryſ.
Clerici nullam debēt habere maculam:neqȝ in cogitatu:
neqȝ in verbo:neqȝ in facto:neqȝ in opinione. q: ipſi ſunt
pulchritudo ⁊ virtus eccleſie. ⁊ ſi mali fecerint totam de-
turpant eccl'iam.ex de vo. ⁊ vo.re. magne. Voluntatē ha
bentes in lege dei.ps.j. Et in lege dei medi. die ac nocte.
xxxvij.di.c.ij.⁊.xxxviij.diſt.c.j.⁊.xxxvj.di.§.ecce. ¶ Et mū
dauerūt ſancta.in quo innuitur ꝙ bonus ⁊ diſcretus cō-
feſſor eſt eligendus.de pe.diſt.vj.c.j. Moraliter ſacerdo-
tes mūdantes aīam ſunt ieiuniū.de pen.di.v.ſint tibi.cō
tra luxuriā.elemoſyna cōtra auaritiam.de pe.di.j.medi
camentū.oratio cōtra ſupbiam. Et deſtruxerūt altare ꝓ-
fanatum.cōgeriem peccatoꝝ. Et tulerunt lapides conta
minationis.i.peccata cōtaminantia. In locū mūdum.ſ.
in memoriā recolentes ea ad deteſtandū:nō ad delectan
dum. Eſa.xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in
amaritudine aīe mee.q: nullum tale remediū/ſicut con-
tinuata memoria delictoꝝ.de pe.di.iij.iudas.de hoc legit
⁊ no.xxxij.q.vij.nō ſolum.in gloſ.ſcȝ vt delectetur. ¶ Se-
quit de renouatione:q̄ eſt reparatio virtutū. Et edifica-
uerūt altare nouū:ſm illud qđ fuit pus.ſcilȝ in eccl'ia pri
mitiua.⁊ altare cor. Leuit.vj. Ignis in altari meo ſemper
ardebit.charitas in corde.ps.l. Cor mundum crea in me
deus:⁊ ſpm̄ rectū innoua in viſceribus meis.q.d.a vitijs
mūda:virtutibus innoua. Et edificauerūt ſancta.ſcȝ bo
nas cogitationes:⁊ caſtas affectiones. Et q̄ intra domū
erant intrinſecus.i.ipſam ꝯſciētiam. ⁊ edem ⁊ atria ſan-
ctificauerūt.i.aīam interius:⁊ corpus exterius. Et fece-
runt vaſa ſancta noua.in nouitate cōuerſationis compo
nendo ſenſus ⁊ corda ſua. Eph.iiij. Renouamini ſpiritu
mentis veſtre:⁊ induite nouū hoīem: qui ſm deuȝ crea-
tus eſt. Et intulerunt candelabrū.i.exemplū bonoꝝ ope-
rum. Matth.v. Luceat lux veſtra corā hoībus.ar.xj.q.iij.
nō ſunt audiendi. Et altare incenſoꝝ.i.orōnis ſtudium.
ps.xl. Dirigatur dn̄e oratio mea ſicut incenſum in cōſpe-
ctu tuo. Et menſam.refectionē ſcripturarū. Exo.xxv. Po
ne ſup menſam panes. Et coronam.ſicut ibi dicit. Coro-
na vero.iiij.digitis alta fuit.quia ſm gloſ.ꝑ doctrinā q̄tu
or euāgeliſtarū ad ipſam ꝑuenitur.⁊ in ps.xxij.paraſti in
cōſpectu meo mēſam./ſcȝ ſacram ſcripturā.⁊ Eccli.xxix.
Tranſi hoſpes ⁊ orna mēſam:⁊ que in manu habes ciba
ceteros. Et accenderūt lucernas.i.opa charitate iforma-
uerūt.de pe.diſt.ij. firmū. Et apprehenderunt velamina
(al's velamenta)ſcȝ grām humilitatis ⁊ timoris que oc-
cultant:⁊ ſeruant bona interiora. Matth.vj. Et ꝯſumma
uerūt oīa ⁊c. quia nihil d: actum quū aliquid ſupeſt ad
agendū.legitur ⁊ no.ex de renun.c.j.oīa ⁊c. ¶ Ad iſtā re-
nouationē in eccleſia faciendā inuocandus eſt ipſe eccle
ſie inſtitutor:⁊ dicendū Emitte ſpm̄ tuū: ⁊ creabūtur.ps
ciij.q: ſine ſpiritu dei nihil eſt hō. Creare em̄ eſt aliquid
de nihilo facere. Et renouabis faciē terre. Eccleſie. vt ſit
noua creatura. Grego. Preſentem mundum deſpicere:
trāſitoria non amare:mentem medullitus in humilitate
deo ⁊ ꝓximo ſternere: cōtra illatas ꝯtumelias patientiā
ſeruare: ⁊ cuſtodita patientia dolorē malitie a corde re-
pellere: egenis propria tribuere:aliena minime ambire:
amicum in deum diligere:⁊ inimicū ꝓpter deum:de affli
ctione proximi/lugere:de morte eius q̄ inimicus eſt nō ſe
exaltare: hec eſt noua creatura. Et hoc eſt qđ dictum eſt
in litera innoua in.§.⁊ ar.prece.in fi. ¶ E Innoua dies
noſtros. Vere melior erat eccleſie ꝑmitiue.ps.lxxxiij.dies
vna/ſup milia illius eccleſie que nūc currit.dies illa ſupe
rabat incōparabiliter diem iſtā. Eccli.xxxiij.dies diem ſu
perat. Illi fuerūt dies ſalutis.ij. Coꝝ.vj.dies hodierna di
es ire ⁊ amara valde. Sopho.j. Ve nobis q: declinauit
dies. Hiere.vj. Utinā aſcendamus in nocte.i. peniteam⁹
in morte vere. qđ raro ꝯtingit. Aug. Multos ſolet ſero-

tina penitentia decipere.de pe.di.vij.nullus. ¶ Illa dies
primoꝝ patrū eccleſie dies ſancta. Nume.xxviij. Dies pri
mitiuoꝝ quādo offeretis nouas fruges dn̄o. dies vene
rabilis ⁊ ſancta erit.noue fruges noue virtutes ſunt ho
minē innouantes.ij. Coꝝ.ix. Augebit incremēta frugum
iuſtitie veſtre. ¶ Illi patres portabūt pondus diei ⁊ eſt⁹.
Matth.xx.vbi Greg. Pondus diei et eſtus ferre eſt per
longioris vite tempora carnis ſue calore fatigari. Porta
bāt etiā illi p̄res onera ſua.defectuū ſuoꝝ adinuicē. Gal.
vj. Unde vnus patruȝ dixit alteri portanti mortuū ad ſe
pulcrū.porta viuos nō mortuos. Sed ve nobis.q: vnuſ-
quiſqȝ noſtrū onus pctōꝝ ſuoꝝ portat. Gala.vj.neqȝ pla-
tos cōportatores habemus. Bern. Quem platoꝝ dabis
mihi hodie q̄ potius nō intendit burſis implendis:q̄ vi-
tijs extirpandis? ¶ Illoꝝ etiā patrū iuſtoꝝ ſemita arcta
via.q: arcta eſt via q̄ ducit ad vitā. Matth.vij. ⁊ Lu.xiij.
quaſi lux ſplendens ꝓcedebat ⁊ creſcebat vſqȝ ad pfectā
diem. Prouer.iiij.de pe.diſt.iiij.nō reuertebant. Apud il-
los p̄res dies expiationis.i.cōtritionis ⁊ purgatiōis aīe
erat celeberrimus:⁊ vocabat ſanctus. Leui.xxiij. ¶ Con
tra eos tota die verecūdia erat.ps.xliij.⁊ peccādi ⁊c.pec-
cabant in ꝯfitendo ſanctā verecūdiā.ꝯtinendi etiā.ſed
vere dies peregrinatiōis noſtre in iſto tpe parui ⁊ mali.
Gen.xlvij.q: parū viuim⁹:⁊ multū peccamus:⁊ obūbra-
mur pctis noſtris in die belli in quo ſuccūbim⁹.ps.cxxxix.
obūbraſti ſup caput meum in die belli ⁊c. ¶ Siluit terra
in diebus illis a pctō ꝯtra ꝯſcientiam murmurāte.q: ve
ra obedientia tūc regnauit:⁊ q̄rebat vnuſquiſqȝ bona gē
tis ſue.j. Macha.xiiij.vbi d: Siluit terra Juda in dieb⁹ Lamēta
Simonis:queſiuit em̄ bona gētis ſue ⁊c. Simon obedi- tionum
ens interp̄tatur.nūc pctā ſtimulant cōſcientiā. cōtra nos hieremie
inobedientes deo ſumus/⁊ p̄latis eccleſie:iudicātes eoꝝ interpre
iuriſdictionē:ꝓpter malā vitam eoꝝ.qđ fieri non debet. tatio,
xix.di.ſm.vnuſquiſqȝ quaſi querit malū ꝯtra primū ſuū
quia ignis charitatis extinctus eſt.maxime ꝓpter vitiuȝ
ſimonie.j.q.j.ſicut eunuchus. ¶ In eccleſia ꝑmitiua pa-
tres noſtri ſabbatizabant.i.a ſeruili opere qđ eſt peccare
requieſcebant. Hiere.xvij. Cuſtodite aīas veſtras.⁊ noli
te onera ſcȝ pctōꝝ portare in die ſabbati.i.requiei.q: vera
requies eſt nō peccare. Aug. Oīs homo malus ſabbatū
hr̄e non pōt:nunq̄ em̄ ill' ꝯſcientia requieſcit.cui autem
bona ꝯſcientia eſt:trāquillus eſt:⁊ illa trāquillitas ſabba
tum cordis eſt. ¶ Nos autē hodie dicam⁹ cū Hieremia.
Maledicta dies in qua nati ſum⁹.i.malo pene p̄ſie addi
cta. Hiere.xx.⁊ cū Job. Pereat dies in qua nati ſumus.
Job.iij. Naſcitur hō cū oſtentat ⁊ laudatur. Talem dies
hoīs deſideramus hodie:in potentijs oſtentari: placere
hoībus:⁊ coꝝ adulationes recipere. Talem diē nō deſide
rat hieremias. Hiere.xvij. Diem hoīs non deſideraui: tu
ſcis. Sequitur in threñ.in orōne hieremie. Sed ꝓijciens
repuliſti nos.ſcȝ peccata noſtra.ps.lix. De⁹ repuliſti nos
al's non repellet domin⁹ plebem ſuam.ps.xciiij. Irat⁹ es
contra nos vehemēter:quia vehementer offendimus.q:
iſto tēpore iniquitates noſtre ſupergreſſe ſunt caput no- Ira dei
ſtrum.ps.xxxvij.ſm Greg. aūt Ira dei non eſt vt hoīs.i. q̄d ſit
perturbatio concitati animi: ſed tranquilla iuſti ſuppli
cij conſtitutio.de pe.diſ.iij.ꝑductio:⁊ Hierony. Neqȝ em̄
deus hoībus iraſcitur:ſed vitijs. que quū in homie non
fuerint:nequaq̄ punit qđ mutatū eſt. de pe.di.j.quādoq̄.
⁊ Aug. Indignatio eius nō vltionis executio:ſed magis
abſolutionis opatio eſt.de pe.di.j.ſed cōtinuo.dixi de hoc
etiam ſupra in threñ.ſuper verbo.compulit dn̄s furorem
ſuū.in fi.dicamus ergo dn̄o. Domine ne in furore tuo ar-
guas me:neqȝ in ira tua corripias me.vbi Bern. Ut oēm
in me excellentiā cōprimat/nō accenſus furor:ſȝ infuſus
amor:vtinā diſcam nō ſupbire:ſed humile ſapere vnctio-
ne potius q̄ vltione in grā.vehemētia ergo ⁊ magna no
ſtra ⁊ multa peccata petamus cum Dauid ꝑ magnā dei
miſericordiā indulgeri. ps.l.miſerere. de pe.di.ij.ſi enim
inquit.ante ſi.per colum. Nec deſperemus cū cayn/dicē-

tes. Maioꝛ eſt nr̄a iniq̄tas ꝙ̄ vt veniā mereamur. Gen̄. iiij. de pe.diſ.i.§.deniq̄ꝫ.xv.ca.vn. Sed dicam⁹ cū Manaſſe dn̄o deo noſtro. Immenſa ꝟo ⁊ inueſtigabilis mia pꝛoꝛ miſſionis tue:qm̄ tu es dn̄s altiſſimus ſup oēm terrā:lon ganimis ⁊ multum miſericoꝛs: ⁊ penitens ſup malitias hoim̄. Peccauim⁹ ſup numerū arene maris:⁊ multiplica te ſunt iniquitates noſtre. Incuruati ſumus multo vincu lo ferri: ⁊ non eſt reſpiratio nobis:q: excitauimus iracū diam tuā:⁊ malū coꝛam te fecimus:ſtatuentes abomina tiones ⁊ multiplicātes offenſiones. Et nunc flectim⁹ ge nua coꝛdiū noſtroꝝ p̄cantes a te bonitate. Dn̄e peccaui mus. dn̄e peccauim⁹.iniq̄tates noſtras agnoſcimus.pe timus rogātes te. dn̄e remitte nobis:ne ſimul perdamus cū iniq̄tatibus noſtris.neq̄ꝫ in eternū reſerues mala no bis:q: idignos ſaluabis nos ſm̄ miſericoꝛdiā tuā.ij. Pa rali.vlti.in fi. Aug. Nullus de dei mia diffidat maioꝛē eſſe ꝙ̄ noſtra miſeria.tardius ſiquidē videt̄ ei veniā dare ꝙ̄ peccatoꝛi accipere.ſic em̄ feſtinat a toꝛmento ꝯſcientie reum abſoluere:quaſi eū plus cruciet cōpaſſio miſeri:ꝙ̄ ipſum miſerū paſſio ſui. Nūc vero ad thꝛeñ. p̄ncipium reuerta mur: ⁊ quatuoꝛ eoꝝ capitula cū oꝛatione Hieremie per oꝛdinem exponamus: ⁊ adhuc eccleſiam plangamus.

¶ Aleph. lr̄a hebꝛaica interp̄tat̄ doctrina tentationū.

¶ Articulus.iiij.

Lamētatiōnum hieremie interpretatio,

Quomodo gloſ.affectuoſe.admiratiue. Luce.j. quomō fiet iſtud.xxvij.q.ij.§.j.ꝟſi.cū ergo doctrina. gloſ. Uera aūt doctrina eſt qua deus co gnoſcit̄: ⁊ vniuſcuiuſq̄ꝫ ſtat⁹ vel defect⁹ nō ignoꝛat̄. vn̄ Eſa.xxiiij. Gloꝛificate dn̄m in doctrinis. Hanc plebs iudeoꝝ nō habuit:ideo hoſtibus ſubiacuit. Unde bt̄s Hieremias ſpū meroꝛis plen⁹ ait. Et factū eſt poſtq̄ꝫ in captiuitatem redactus eſt iſrl̄: ⁊ hierl̄m deſerta eſt:Sedit Hieremias flens: ⁊ planxit lamentatione hac in hieruſalē: ⁊ amaro animo ſuſpirans ⁊ eiulans dixit. Quō ſedet ſola ciuitas plena pp̄lo ⁊c. Principiū thꝛeno rū. Hieremias qui interp̄tatur excelſus dn̄o: plus ſignifi cat virū p̄fectū qui plangit hierl̄m:q̄ interp̄tat̄ pacifica.i. ſup eccl̄iam militantē:que receſſit a pace virtutū: ⁊ q̄ duc ta eſt in captiuitatē vitioꝝ:q̄ faciūt hoiem ſeruū ⁊ capti uū. Jo.viij. ⁊ vide qō dixi.ſ.ar.ij.in oꝛ̄one hieremie. Re coꝛdare.in ꝟbo.ſerui dn̄ati ſunt noſtri. Et ſedit ſolus in amaritudine. idē thꝛe.c.iij.ſedebit ſolitari⁹. ⁊ op.facit ad hoc.xj.q.iij.quādo. ¶ Non plangit menia ciuitatis.ſicut nec chꝛiſtus hierl̄m:ſed pp̄lm. Luce.xix. Sed tropice po pulū in captiuitatē ductū. vn̄ Eſa.j. Et relinquet̄ filia ſyō ſicut tuguriū in cucumerario: ⁊ ſicut ciuitas q̄ vaſtatur. Similis locutio in Michea.iij.c. Judices (al's p̄ncipes) eius in munerib⁹ iudicabāt. ſacerdotes eius in mercede reſpondebāt (al's docebāt) ⁊ p̄phete eius in pecunijs di uinabāt: ⁊ ſup dn̄m requieſcebāt dicentes. Nōne dn̄s eſt in nobis:nō veniēt ſup nos mala. Idcirco ꝓpter vos ſyō quaſi ager arabitur: ⁊ hierl̄m vt cuſtodia pomerij erit. ⁊ trāſferuntur hec ꝟba ⁊ exponūtur.j.q.j.iudices. Et ſic fit vehemens exclamatio p̄phete/plena fletibus/plena do loꝛibus/plena admiratione ⁊ ſtupoꝛe/dicentis. Quō ſe det. Sicut em̄ cantica canticoꝝ Salomonis p̄cellūt alia cantica.in q̄bus ſponſus chꝛiſtus ⁊ ſponſa eccleſia dulci bus fruūtur amplexib⁹:ita ⁊ lamētatiōes Hieremie tro pice ſup eccl̄iam ſunt lamētationes lamentationū: in q̄ bus ſpōſi chꝛiſti a ſpōſa eccl̄ia abſentia ꝓpter multā p̄ua ricationē multiſ fletib⁹ deploꝛat̄. quū dic̄. Quō ſedet: Can tica decēt in p̄ria. Apoc̄.v. ibi. ⁊ cantabāt ⁊c. ⁊.xiiij. ibi. Et cātabāt ⁊c. Tob.xiij. ibi. cantabit̄ alleluia. Lamentatiōes i hui⁹ vite miſeria. hinc Dauid p̄s.lxiiij. Te decet hymnus de⁹ in ſyon. ⁊ alibi. p̄s. lxxxiij. Bt̄us vir cui⁹ eſt auxilium abs te aſcēſiones in coꝛ. ſuo. diſ. in val. lachꝛy. in loco quē poſuit. ¶ A Luget aūt Hieremias quadrato alphabe to per quatuoꝛ.c. thꝛenoꝝ:vt oēs ad lamēta inuitet, q: hō quatuoꝛ elementis ⁊ humoꝛibus compactus. ex de cele. miſ. in quadā. §. fi. contra. iiij. euangelia ⁊. iiij. ꝯcilia gene ralia q̄ ſunt ſicut. iiij. flumina paradiſi: in quibus velut in quadrato lapide ſancte fidei ſtructura cōſurgit ⁊ perma net. ⁊. iiij. ꝟtutes cardinales. de q̄bus Sap̄. viij. peccauit. maxime iſtis tēpoꝛibus malis. xv. di. c. j. et. c. ſicut. ex de re nū. poſt trāſlationē. §. verū. Juſtū eſt ergo vt cū p̄pheta peccā noſtra cū q̄ternario numero defleamus: ⁊ materiali numero nos intus exteriuſq̄ꝫ renouem⁹. de q̄ renouatiōe ſupꝛa in oꝛ̄one Hiere. thꝛe. iiij. ſcripſi. in. §. p̄ce. p̄s. cxxxvj. ſup flumina. de pe. di. iij. in ſalicibus. vt q̄ ſup flumina Ba bylonis captiui tenemur: abſoluti p̄nia ⁊ gratia p̄fuſi in noſtra ſyon eccleſia triūphante vera libertate p̄fruamur. Conſtat aūt multa gn̄a rerū eſſe: ⁊ q̄rere multas differē tias lachꝛymarum. aliter pꝛopꝛia/dāna: aliter plāgimus aliena. id eſt aliter ploꝛamus deſideria celeſtis patrie. ali ter pꝛo ſcelerū immanitate et terroꝛe gehēne. vn̄ Dauid p̄s. xlj. Fuerūt mihi lachꝛyme mee pa. ⁊c. Et alibi. Labo raui in gemitu meo. His affectib⁹ fideles mouent̄. q̄ to tum illud Uolumen Ezech. in ſenſum mentis traijciūt in quo erant ſcripte lamentationes carmen ⁊ ve. Ezech. iij. in p̄n. al̄. c. ij in fi. p̄s. cxviij. Exit⁹ aquarū deduxerūt oculi mei ⁊c. vbi expoſitoꝛ. Tunc aqua vere deducit̄: qn̄ alter nis vicibus/nūc hec nūc illa culpa diluitur. quū viciſſim modo pꝛo hac modo ꝓ illa gr̄a fletus effuderit. Deducit aquā: qui nūc ſua/nūc aliena peccā deflet. vel qui nunc pꝛo ſua nūc ꝓ aliena cōpungit̄ miſeria. Diuidit aquā: q̄ quā doq̄ꝫ luget mala que cōmiſit. quādoq̄ꝫ bona que omiſit. Diuiditur aqua: quādo viciſſim ꝓ metu infernalium toꝛ mentoꝝ/vel pꝛo deſiderio lugetur celeſtium gaudioꝛum. Hoc modo eſt anima iuxta fluuiū: ſicut d̄r Numeri. xxiiij. de peni. diſt. iij. in ſalicibus. j. c. ij. ſuper litera Sade. ſuper verbo. deduc quaſi toꝛrentem. ⁊. c. iij. ſuper litera. Phe. ſu per verbo. diuiſiones. ¶ B Eſt aūt lamentatio ex me roꝛe pꝛeſentis vite/aut ex deſiderio eterne vite/coꝛdibus humanis dono ſpirituſſancti infuſa cōpunctio. Terrene aūt hieruſalem ⁊ populi excidium deploꝛatur: vt p̄ſentis eccleſie dāna defleantur. Et quia ruētes a fide populi ca priuantur: vniuſcuiuſq̄ꝫ anime que fuit templū ſpūſſan cti ruina plangatur. j. ad Coꝛ. v. Hiero. Uerum chꝛiſti tē plum anima credentis eſt. illam exoꝛna: illam veſti: in illa offer donaria: in illa chꝛiſtum ſuſcipe. ¶ Ploꝛat aūt Hie remias ad ruinas ſingulas ciuitatis ⁊ populi: vt diſcant ſinguli deflere p̄pꝛia: quū defleat ipſe cōmunia ⁊ aliena delicta. Dicit ergo. Quomodo ſedet ſola ciuitas ⁊c. Hi ſtoꝛice. Terreſtris hieruſalē pp̄lo ſpoliata: ignominia ple na: inter hoſtes humiliata. Olim populoſa inter hoſtes gloꝛioſa. Facta eſt quaſi vidua dn̄a gentiū. regibus deſti tuta. ſacerdotibus deſolata. templo p̄fanato. ⁊ vaſoꝛum gloria exploſa. auxilio dei deſtituta. Dn̄a gentium: quas antea ſubuerterat ⁊ ſubiugauerat. ¶ C Item ſm̄ alle goꝛiā. Paſcaſius. Quō ſedet ſola ciuitas. Lachꝛymoſus plangenda eſt eccleſia culpis exigentibus. ſponſi abſen tia viduata. quō ſedet ſola ciuitas dei ⁊ angeloꝛū auxilio deſolata. Si em̄ ſponſus cū ipſa eſſet: nō eſſet lugenda. q: nō poſſunt filij ſponſi lugere/q̄ꝫdiu cum illis eſt ſponſus. Mat. ix. ⁊ Luce. v. vn̄ ⁊ Hiere. pꝛe oibus ⁊ pꝛo oibus fle bat: nō ruinā ſaxoꝝ/ſꝫ hoim̄. Et illi⁹ quā deploꝛat ſignat miſeriā. quū dicit. quō ſedet. et ſui ploꝛantis: ſicut ⁊ Job ſedere in ſterq̄linio p̄hibetur. Job. ij. Et de hac captiuita te hiſtoꝛice ⁊ allegoꝛice d̄: in p̄s. cxxxvj. Sup flumina ba. il. ſedi. ⁊c. de peni. diſt. iij. in ſalicibus. ¶ Qui ſedimus in thꝛono regni celeſtis ⁊ virtutū. ⁊ ſtare noluimus. iure ſu per flumina tentationum ſedentes/dolemus. vnde Eſa. xlvij. Deſcende: ſede in puluere filia Babylonis. id eſt cō fuſionis peccati. ſede in terra. nō eſt ſolium filie chaldeo rum. que verba exponuntur: ⁊ leguntur. xxxij. q. v. ſi pau lus. Sic noſtra hierl̄m ſancta eccl̄ia quū in membꝛis ſuis ꝙ̄ plurimis multipliciter offenderit: non eſt ei ſolium dignitatis virtutum ⁊ gratie; ſed ſoꝛdidatur in terrenis

Lamētatio q̄d ſit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN